

Наталія СТРУК

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і аудиту
Львівський національний університет імені Івана Франка

Ольга КОРИЦЬКА

аспірантка кафедри обліку і аудиту
Львівський національний університет імені Івана Франка

ОЦІНКА Й ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ФІНАНСОВО-СТАТИСТИЧНИЙ ПІДХІД

Здійснено порівняльну характеристику трактування понять «оцінка» та «оцінювання» з точки зору адептів бухгалтерського обліку, економічного та статистичного аналізу, порядку їх вживання при здійсненні фінансово-статистичного аналізу діяльності промислових підприємств України.

Ключові слова: діяльність промислових підприємств, оцінка, оцінювання, статистичний аналіз, фінансовий аналіз.

Основні акценти в процесі розвитку економіки України сьогодні пов'язані із забезпеченням фінансової стійкості та стабільності розвитку підприємств усіх видів економічної діяльності. Промисловість як важлива інвестиційна сфера впливає на діяльність підприємств усіх інших секторів економіки. Своєчасне та правильне відображення результатів господарювання промислових підприємств України потребує використання науково обґрунтованої та законодавчо затвердженої методики для оцінювання діяльності, а також наявності узгодженої системи показників оцінки фінансового стану зазначених суб'єктів господарювання. Актуальність такого дослідження зумовлена відсутністю одностайного трактування понять «оцінка» та «оцінювання» вітчизняними та зарубіжними економістами, порядку їх використання при здійсненні фінансово-статистичного аналізу діяльності промислових підприємств України.

У сучасній економічній літературі немає узгодженого підходу до тлумачення та використання вищезазначених термінів. Окремі питання вживання «оцінки» та «оцінювання» в бухгалтерському обліку, економічному та статистичному аналізі відображені в працях М. І. Бондар, М. Т. Білухи, Ф. Ф. Бутинця, Ю. А. Вериги, М. В. Кужельного, В. Г. Лінник, Л. Г. Ловінської, Є. В. Мниха, В. Ф. Палія, В. В. Сопка [1; 3; 9; 12; 15].

Досліджувана проблематика залишається невирішеною і потребує подальшого вивчення. Зокрема, існують дискусії про ототожнення та протиставлення згаданих термінів, їхнє домінування одного над одним. Наші завдання стосуються адекватного застосування понять «оцінка» та «оцінювання», виявлення їхніх спільних та відмінних значень, а також коректності використання у фінансово-статистичному інструментарії для аналізу діяльності промислових підприємств України. Комплексний огляд трактування зазначених дефініцій із поданням пропозицій щодо їхнього вживання для аналізу діяльності промислових підприємств України є нашою метою.

Насамперед розглянемо походження та основні пояснення досліджуваних термінів. Академічний

тлумачний словник української мови подає різні визначення слів «оцінка» та «оцінювання» [14]. Оцінка розглядається як «дія за значенням оцінити, оцінювати»; «вартість, ціна чого-небудь»; «думка, міркування про якість, характер, значення і т. ін. кого-, чого-небудь»; «прийняте позначення якості знань...», а оцінювання – як «дія за значенням оцінювати, переходити і призначати ціну чому-небудь, визначати вартість чогось; визначати якості, цінність, достоїнства і т. ін. кого-, чого-небудь; складати уявлення, робити висновок про кого-, що-небудь, визначати суть, характер, значення, роль і т. ін. чогось; розуміти, визнавати достоїнства, позитивні якості, цінність і т. ін. кого-, чого-небудь».

Орієнтуючись на тлумачний словник термінів, пов'язаних із моніторингом та оцінкою ефективності, оцінку й оцінювання можна інтерпретувати так: оцінка – характеристика якості виконання дослідження (фактичного ефекту) стосовно попередньо закладених припущень (очікуваного ефекту) або це процедура оцінювання, що спирається на попередні результати та виконується з метою перевірки їх ефективності; оцінювання – сукупність різнобічних оцінок, що трактуються як такі, що характеризують стан досліджуваного явища чи процесу з метою його якісної та кількісної характеристики [17].

Із зазначених тверджень робимо висновок, що в лексичному складі української мови «оцінка» розглядається як відображення ціни, якості певного предмету, а «оцінювання» - як процес, який забезпечує таку оцінку, визначає сутність, роль, характер об'єкта дослідження.

Лопатніков Л. І. у економічно-математичному довіднику стверджує, що оцінка (фр. estimation) – «поняття економічної статистики, економетрії, кваліметрії та інших дисциплін, яке по-різному інтерпретується у кожній із них» [11]. За допомогою економічних оцінок характеризується та вимірюється ефективність різних ресурсів. Статистична оцінка визначається як функція від результатів спостережень, що застосовується для оцінки невідомих параметрів розподілу ймовірності досліджуваних випадкових

величин. Оцінка використовується для кількісного визначення параметрів економіко-математичних моделей за допомогою статистичного перетворення вибіркової (спостережуваної) інформації. Оцінювання «(фр. evaluation, від value - ціна, вартість) - оцінка, визначення ціни, вартості, визначення кількості, якості, придатності тощо; аналіз даних, обстановки» [11].

Розглянемо вживання оцінки та оцінювання в бухгалтерському обліку.

В. В. Сопко зазначає, що основні прийоми оцінки господарських фактів у бухгалтерському обліку регламентуються Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV, ПСБО 7 «Основні засоби» та ПСБО 9 «Запаси» і є обов'язковим для усіх сфер економічної діяльності [15, с. 80].

Оцінка є одним із елементів методу бухгалтерського обліку. Дослідження теоретичних засад поняття показало, що більшість українських авторів схильні трактувати її саме як складову методу бухгалтерського обліку.

І. М. Гольцова зазначає, що: «оцінку можна охарактеризувати як процес визначення грошових сум, за якими повинні визначатися і відображатися статті фінансових звітів у балансі і звіті про фінансові результати» [3, с. 91].

Функція оцінки полягає у вимірюванні вартості об'єктів бухгалтерського обліку, на цьому акцентує й Л. Г. Ловінська: «найбільших змін в умовах ринкових відносин зазнала оцінка як складова методу бухгалтерського обліку» [9]. В. Григор'єв та І. Островкін зазначають, що оцінка - це «процес визначення вартості об'єкта» [4, с. 9], а за твердженням М. Т. Білухи, «це спосіб відображення у обліку майна, господарських операцій і всієї господарської діяльності в узагальнюючому грошовому вимірнику» [8]. А. Н. Кузьмінський вважає оцінку «способом вартісного вимірювання господарських засобів та джерел їх утворення» [7].

У контексті аналізу сутності та функцій оцінки в бухгалтерському обліку Л. Г. Ловінською запропоновано наступне визначення: «оцінка - це складова методу бухгалтерського обліку, за допомогою якої здійснюється вимірювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, створення якісних характеристик обліково-економічної інформації та інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства і ефективності його менеджменту» [3, с. 16].

За допомогою оцінки здійснюють визначення критеріїв визнання активів, капіталу, зобов'язань, доходів та витрат підприємств. Система економічних оцінок базується на єдиних методологічних засадах, які притаманні бухгалтерським оцінкам. Вони впливають із спільного об'єкта для всіх оцінок - господарської діяльності як у межах підприємства, так і поза ним. До таких методологічних засад відносяться «вимоги до оцінок та підходи до їх обчислення» [9, с. 19].

В умовах ринкової економіки зростає роль оцінки господарських процесів в узагальнюючому грошовому вимірнику. Оцінка економічних ресурсів в активі балансу дозволяє визначити, чим володіють власники; за допомогою оцінки можна встановити, чи підприємство забезпечене основними і оборотними коштами, величину дебіторської і кредиторської заборгованостей; величину витрат і доходів, фінансові результати діяльності підприємства. Процес оцінки є процедурою привласнення об'єктами бухгалтерського

обліку певних грошових величин, які використовуються для оцінки активів і зобов'язань. Вона виступає визначальною та підсумковою величиною, завдяки якій можна узагальнювати показники діяльності промислових підприємств у межах регіону та держави загалом.

Підкреслюючи важливість та зростаючу роль бухгалтерської оцінки в діяльності підприємства, варто зазначити основні вимоги до оцінки. Вона має бути інформативною, своєчасною, достовірною, єдиною і обачною. Тому оцінка, що відповідає зазначеним вимогам, має важливе значення для об'єктивної характеристики активів і зобов'язань промислових підприємств, правильного визначення фінансових результатів.

Поняття «оцінювання» вживається у бухгалтерському обліку для відображення сукупності етапів послідовного висвітлення доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств. Проте деякі автори здійснюють ототожнення понять «оцінка» та «оцінювання». Для прикладу В. В. Сопко прийомом вартісного визначення активів та зобов'язань підприємства вважає оцінювання, розглядає його як «спосіб вартісного визначення господарських фактів — явищ і процесів» [15, с. 60]. Водночас він трактує оцінку як такий інструмент, за допомогою якого «можна узагальнювати показники, дані різних підприємств у межах регіонів і держави» [15, с. 60]. Вчений використовує досліджувані терміни в одному смислового контексті: «вартісна оцінка в бухгалтерському обліку є загальним вимірником, який дає змогу узагальнити всі господарські факти — явища та процеси. Вартісне оцінювання є складовою методу бухгалтерського обліку та його принципом, за відсутності якої якого бухгалтерський облік за двоїстою (подвійною) системою не може здійснюватися [15, с. 60]». Можемо зробити висновок, що автор вважає «оцінку» поняттям більш узагальненим, таким, яке дає уявлення про об'єктивне відображення майнового стану господарства та визначення результатів його роботи. Проте у подальшому використанні цих термінів для характеристики принципу історичної собівартості проглядається чітка роль оцінки як основи для процесу оцінювання: «Фактична (історична) собівартість у бухгалтерському обліку — основна оцінка господарських фактів. ... основою оцінювання активів для складання фінансових звітів є історична собівартість» [15, с. 61].

Ю. А. Верига та М. О. Виноградова суть і значення оцінки та оцінювання трактують таким чином, що «оцінювання як процес ведення бухгалтерського обліку передбачає порядок оцінки господарських засобів, джерел їх формування [1]. Воно має велике значення для всього облікового процесу, достовірності звітності й аналізу діяльності підприємства. Т. В. Гладких під «оцінкою» розуміє «науково обґрунтовану думку суб'єкта обліку про вартість об'єкта, що ним оцінюється» [2].

Облік вивчає різноманітні об'єкти (основні засоби, грошові кошти, капітал, різні зобов'язання), а також і ті зміни, що відбуваються з вищезазначеними об'єктами в результаті фактів господарського життя, які мали місце у звітному періоді і описані як вартісними, так і кількісними показниками. За Т. В. Гладких, оцінка передбачає присвоєння кожному обліковому об'єкту зіставного вартісного вираження шляхом таксування, оскільки без вартісної оцінки немає і не може бути

системи бухгалтерського обліку. Для того, щоб здійснити оцінку об'єкта обліку за найбільш ефективним методом, необхідно з'ясувати: що оцінюється (предмет, об'єкт); де застосовується оцінка (місце); хто оцінює (суб'єкт); для кого проводиться оцінка (користувачі); коли проводиться оцінка (термін, період); для чого застосовується оцінка (термін, період); яким чином здійснюється оцінка (способи, прийоми, методи) [2].

У господарській практиці застосовуються різноманітні методи оцінювання та види оцінок. Методи оцінки – способи визначення вартості об'єкта оцінки, послідовність оцінних процедур якого дає можливість реалізувати певний методичний підхід [10]. В основі кожного методу – комплекс оцінкових процедур, тобто дії, етапи, виконання яких у певній послідовності дає можливість провести оцінку. Бухгалтерська практика світу сьогодні визнає два найбільш поширені підходи до оцінки вартості активів підприємств: перший полягає у пооб'єктній (індивідуальній) оцінці активів підприємства та його зобов'язань, другий – в оцінці сукупної вартості активів, її ще називають оцінкою бізнесу або оцінкою підприємства як цілісного майнового комплексу – господарського комплексу із завершеним циклом виробництва продукції (робіт, послуг).

Розглянемо тепер використання оцінки та оцінювання в економічному аналізі для характеристики діяльності промислових підприємств України. Запропоновані категорії виступають ключовими поняттями економічного аналізу, адже основною його метою є оцінити місце господарського суб'єкта у ринковому середовищі. Саме за допомогою оцінки та оцінювання є така можливість.

Економічний бік діяльності підприємства відображає система показників, які дають економічну оцінку процесам та результатам цієї діяльності. Оцінка результатів виробничо-господарської діяльності аналізованих підприємств і організацій є основним завданням економічного аналізу. Фахівець з економічного аналізу надає характеристику явищ і процесів, оцінює їхній стан, проводить глибоку об'єктивну діагностику причин, які їх зумовлюють та визначають характер зміни й розвитку. У економічному аналізі також здійснюється об'єктивне оцінювання ефективності розвитку економічної системи стосовно створених умов внутрішнього і зовнішнього економічних середовищ.

Є. В. Мних слушно стверджує, що оцінка виступає як одна із функцій економічного аналізу, суть якої полягає у «визначенні відповідності стану економічної системи її цільовим параметрам функціонування та потенційним можливостям» [12, с.25]. Тобто, оцінка трактується як порівняння фактичного стану з передбаченим та можливим, коли здійснюється зіставлення наявних результатів господарювання із бажаними та можливими. З іншого боку, під «оцінкою» розуміють визначення стану підприємства за допомогою системи наявних показників.

За П. Я. Попович, оцінювання як аналітична категорія становить процес виявлення зв'язку між досягнутими результатами і поєднання цих результатів у групи (комплекси) факторів [13]. Узагальнення результатів аналізу, що базується на вивченні стану об'єкта та вимірюванні впливу на нього окремих факторів, здійснюють для різнобічного оцінювання результатів господарської діяльності підприємств.

Водночас важливою є оцінка аналітичних результатів та обґрунтування висновків за цільовою функцією дослідження, досягнення об'єктивності таких оцінок.

Оцінювання діяльності підприємств за допомогою економічного аналізу здійснюють із використанням прийомів та методів. Прийом порівняння серед них є найважливішим. За його допомогою оцінюють роботу підприємства, вивчають вплив окремих факторів на показники виконання плану і виявлення резервів. Ще один прийом – групування, який належить до найпоширеніших прийомів у аналізі, але є суттєва різниця між використанням групування у статистиці й аналізі. У статистиці групування – умова отримання науково обумовлених середніх величин, які правильно характеризують вивчення сукупності, використання для узагальнення, типізації явищ. В аналізі, навпаки, групування використовують для розкриття змісту середніх, для визначення впливу окремих одиниць на таке середнє.

Розробка і використання системи показників для оцінювання стану і динаміки об'єкта, який вивчають, – характерна особливість методу аналізу. Як зазначає Є. В. Мних, економічний аналіз – це насамперед факторний аналіз, який передбачає «перехід від результатного параметра до його кінцевої факторної системи і навпаки, розкриття повного набору корельованих факторів та їх кількісне й якісне вимірювання» [12, с. 69].

Для визначення впливу факторної змінної на результуючу використовують такі методи, як ланцюгові підстановки і заснований на їх математичному перетворенні спосіб різниць абсолютних та відносних величин, що є найпоширенішими прийомами кількісного визначення впливу окремих факторів на результат їх взаємодії. Також широко використовуваним є прийом відносних різниць; балансовий метод, що є спеціальним прийомом порівняння взаємопов'язаних показників господарської діяльності з метою з'ясування і визначення їх взаємного впливу, а також підрахунку резервів підвищення ефективності виробництва.

У практиці аналізу використовують також вибіркові методи, зокрема малу вибірку; показники варіативності (для характеристики хронологічних і просторових рядів); кореляційний, регресивний і дисперсний аналізи; лінійне програмування; теорію масового обслуговування; сіткові та інші графічні методи; теорію управління запасами; економіко-математичні моделі, теорію ігор та ін.

Стосовно оцінки ефективності діяльності підприємства, то показники прибутковості є визначальними в оцінках ефективності функціонування господарюючого суб'єкта за всіма видами діяльності: виробничою, комерційною, фінансовою та інвестиційною. Є. В. Мних наголошує, що оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства здійснюють за допомогою оцінки ступеня досягнення кінцевої мети та визначення ефективності виробничо-фінансової діяльності [12, с. 219].

Отже, охоплення комплексу питань різного роду проблем та пошук шляхів їх розв'язання вимагає комплексної оцінки діяльності підприємств. М. І. Яцків виділяє два підходи [18, с. 167]. Перший базується на ресурсному та відтворювальному напрямах дослідження. Ресурсний передбачає охоплення розрахунками усіх видів ресурсів, у процесі якого визначаються обсяги виробництва і реалізації продукції,

доходів на одиницю кожного з видів ресурсів або ресурсного потенціалу загалом. В основі відтворювального, як зазначає автор, лежить суть процесу відтворення. Він полягає «в урахуванні: складових елементів виробництва — продуктивних сил та виробничих відносин; стадій процесу відтворення виробництва — розподіл — обмін — споживання; безперервності процесу виробництва продукції» [18, с. 167]. У такому випадку застосовують систему показників ефекту, що виражаються в натуральних і вартісних вимірниках, а з іншого боку диференційовано оцінюють вплив відповідних факторів на зміну показників. Другий підхід ґрунтується на виокремленні методів оцінки у такі основні групи: логічно-дедуктивну та емпірично-дедуктивну (статистично-емпіричну). Перша група методів спирається на твердження, що діяльність підприємства як ділового партнера на ринку можна оцінити за результатами аналізу певних чинників, які характеризують його поточну економічну ситуацію. Вони мають бути якісними і кількісними, представляти класичний (традиційний) підхід до оцінки платоспроможності і піддавати аналізу перелік визначених елементів. Емпірично-індуктивні методи абстрагуються від оцінки економічної ситуації діяльності підприємства, зокрема платоспроможність підприємств встановлюється шляхом ситуаційного аналізу їх діяльності [16, с. 19].

Таким чином, в економічному аналізі поняття оцінювання вважається процесом здійснення оцінки певних речей, явищ, станів. Воно характеризується тривалою сукупністю послідовних етапів дій, які мають свою методологію та визначеність стосовно порядку здійснення процедури оцінки. Оцінка ж постає як моментний показник, який характеризує об'єкт оцінювання за допомогою певних прийомів та показників.

Трактування та використання оцінки і оцінювання в статистичному аналізі є дещо схожим з економічним аналізом, через використання в економічному аналізі статистичної інформації та застосування статистичних прийомів і методів. Статистична інформація не лише відображає динаміку зміни економічних явищ і процесів, а й допомагає визначити тенденції та закономірності зміни, окреслити специфіку вияву певних явищ у різних економічних умовах, що дає змогу розширити зону якісної оцінки та виконувати вибіркові аналітичні оцінки.

Статистичні методи групування середніх величин, індексів широко використовують в економічному аналізі для визначення репрезентативної ознаки економічних показників, еластичності чи інтенсивності їх зміни (тренд зміни, темп зростання) та при визначенні якісних параметрів зміни і розвитку.

Науковці-статистики мають власне трактування зазначених понять. З одного боку, оцінка та оцінювання становлять загальний процес дослідження об'єкта, а з іншого - існує своя спеціальна термінологія стосовно цих дефініцій.

Статистичні оцінки - функції від результатів спостережень, що вживаються для статистичного оцінювання невідомих параметрів розподілу вірогідності випадкових величин, що вивчаються. Для прикладу, «якщо $X_1, \dots, X_n$ — незалежні випадкові величини, що мають один і той же нормальний розподіл

з невідомим середнім значенням, то функції — середнє арифметичне результатів спостережень» [6].

Статистичне оцінювання - сукупність способів, що вживаються в математичній статистиці для наближеного визначення невідомих розподілів вірогідності (або яких-небудь їх характеристик) за результатами спостережень. У найбільш поширеному випадку їх результати утворюють послідовність $X_1, X_2, \dots, X_n$ незалежних випадкових величин (або векторів), що мають одне і те ж невідоме [6]. Основною метою статистичного оцінювання є визначення дійсних параметрів генеральної сукупності на основі вивчення вибіркового показників.

Основними властивостями статистичних оцінок є спроможність, незміщеність, ефективність: спроможність (статистична оцінка спроможна тоді, коли при постійному збільшенні обсягу вибірки вона наближається до значення параметра, який оцінює); незміщеність (статистика вважається незміщеною, якщо її математичне сподівання дорівнює параметру, що оцінюється); ефективність (точкова оцінка називається ефективною, якщо вона має найменшу міру дисперсії вибіркового розподілу порівняно з аналогічними оцінками, тобто виявляє найменшу випадкову варіативність) [5].

Отже, оцінювання діяльності промислового підприємства, з точки зору статистиків, становить процес якісного та кількісного дослідження стану об'єкта, визначення основних його характеристик шляхом здійснення оцінок кількості та складу персоналу, показників ресурсів робочого часу, обсягу та структури виробництва та виробничих інвестицій, оцінки основних засобів, кількості одиниць виробничої потужності підприємства, оцінки операційних витрат підприємства, матеріаломісткості, статистичної оцінки обсягів виробництва та реалізації продукції, оцінки конкурентоспроможності продукції та діяльності підприємства загалом.

Отже використання дефініцій «оцінки» та «оцінювання» у бухгалтерському обліку, економічному та статистичному аналізі визначається наявністю відмінностей у вживанні та інтерпретації їхніх смислових навантажень. Вживання «оцінки» для характеристики діяльності промислових підприємств виправдане при вимірюванні вартості об'єктів, характеристиці облікової інформації, характеристиці якості виконання дослідження, порівнянні стану економічних систем, розрахунку показників персоналу підприємства, засобів виробництва, обсягів виробництва. «Оцінювання» доцільно вживати для характеристики процесу ведення бухгалтерського обліку, виявлення причинно-наслідкових зв'язків між досягнутими результатами, дослідження впливу факторної змінної на результативну, при використанні економіко-статистичних прийомів порівняння, групування, ланцюгових підстановок.

Правильне трактування понять «оцінка» та «оцінювання», порядок їх вживання при здійсненні фінансово-статистичного аналізу діяльності промислових підприємств України забезпечить об'єктивне дослідження стану як окремого сектору, так і національної економіки загалом, що є перспективою подальших наших досліджень.

Список літератури

1. Верига, Ю. А. Бухгалтерський облік [Текст] / Ю. А. Верига, М. О. Виноградова, Т. В. Гладких [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://ebooktime.net/book_11.html.
2. Гладких, Т. В. Фінансовий облік [Текст]: навч. посібник / Т. В. Гладких. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 480 с.
3. Гольцова, С. М. Бухгалтерський облік [Текст]: навчальний посібник. / С. М. Гольцова, І. Й. Плікус. – Суми: ВДТ «Університетська книга», 2006. – 255с.
4. Григорьев, В. В. Оценка предприятий. Имущественный подход [Текст]: учеб.-практ. пособие / В. В. Григорьев, И. М. Осторовкин. – М.: Дело, 1999. – 224 с.
5. Кобзарь, А. И. Прикладная математическая статистика [Текст] / А. И. Кобзарь. – М.: Физматлит, 2006. – 816с.
6. Крамер, Г. В. Математические методы статистики [Текст] / Пер.с англ. А.С.Монина и А.А. Петрова под. ред. А.Н. Колмогор/ Г. В. Крамер. – М.: Мир, 1975. – 648 с.
7. Кузьминский, А. Н. Теория бухгалтерского учета [Текст]: учебник / А. Н. Кузьминский. - К.: Выща шк., 1990. – С. 113.
8. Курс аудиту [Текст]: підручник / М.Т. Білуха. – К.: Вища школа, 1998. – 574 с.
9. Ловінська, Л. Г. Оцінка в сучасній системі бухгалтерського обліку підприємств України [Текст]: автореф. дис. на здобуття наук ступеня доктора економ. наук: 08.00.09 "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (підприємств промисловості)" / Л. Г. Ловінська. - К., 2007 – 29 с.
10. Ловінська, Л. Г. Сутність оцінки в системі бухгалтерського обліку [Текст] / Л. Г. Ловінська // Фінанси України. – 2006. – № 5. – С. 108-117.
11. Лопатников Л. И. Экономико-математический словарь: словарь современной экономической науки [Текст] / И. Л. Лопатников. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Дело, 2003. – 520 с.
12. Мних Є. В. Економічний аналіз [Текст]: підручник: Вид. 2-ге перероб. та доп. / Є. В. Мних. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 472с.
13. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання [Текст]: підручник. / П. Я. Попович. - Тернопіль: Економічна думка, 2001. - 365 с
14. Словник української мови в 11 томах / [голова ред. колегії Білодід І.]. – К.: Наукова думка, 1970-1980рр. [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://sum.in.ua>
15. Сопко, В. В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. — 3-тє вид., перероб. і доп. / В. В. Сопко. — К.: КНЕУ, 2000. – 578 с.
16. Струк, Н. С. Аналіз і оцінка ділового партнерства підприємств в умовах ринку [Текст] / Н. С. Струк. Препринт. - Львів: ІРД НАН України, 1997. - 93 стор.
17. Тлумачний словник термінів пов'язаних із моніторингом та оцінкою ефективності: програма Європейського Союзу Tacis / Проект ЄС «Підтримка у виконанні Угоди про партнерство та співробітництво (УПС)» . – К., 2008. [Електронний ресурс] / Режим доступу:<http://www.esbs.kiev/ua>
18. Яцків, М. І. Теорія економічного аналізу [Текст] / М. І. Яцків. – Львів: Світ, 1993. – 216 с.

РЕЗЮМЕ

Струк Наталия, Корицкая Ольга

Оценка и оценивание деятельности промышленных предприятий Украины: финансово-статистический подход

Произведено сравнительную характеристику понятий «оценка» и «оценивание» с точки зрения адептов бухгалтерского учета, экономического и статистического анализа, порядок их употребления при ведении финансово-статистического анализа деятельности промышленных предприятий Украины.

RESUME

Struk Natalia, Koryts'ka Olga

Assessment and evaluation of industrial enterprises activity of Ukraine: financial and statistical approach

The article presents a comparative description of definitions of «assessment» and «evaluation» from the point of view of adepts of accounting, economic and statistical analysis. The order of their use when making financial and statistical analysis of the industrial enterprises of Ukraine is considered.

Стаття надійшла до редакції 30.09.2012 р.